

Г.В. Власов, Донецький національний медичний університет ім. Максима Горького

ВИВЧЕННЯ ДИНАМІКИ СПОРТИВНИХ УПОДОБАНЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Власов Г. В.

Вивчення динаміки спортивних уподобань студентів вищих медичних навчальних закладів

В статті на основі літературних джерел обґрунтовано, що побудова занять з фізичної культури з урахуванням вибору студентів рухової активності сприяє розвитку позитивної мотивації до занять фізичною культурою та вивчено пріоритети студентів вищих навчальних закладів при виборі фізичних навантажень. В ході дослідження простежено динаміку спортивних уподобань студентів Донецького національного медичного університету ім. Максима Горького протягом 2007–2010 навчальних років.

Ключові слова: Забезпечення, сприяння, уподобання, популярність, вибір, активізація, динаміка, організація, мотивація, урахування, тенденція.

Власов Г. В.

Изучение динамики спортивных вкусов студентов высших медицинских учебных заведений

В статье на основе литературных источников обосновано, что построение занятий по физической культуре с учетом выбора студентов видов двигательной активности способствует развитию позитивной мотивации к занятиям физической культурой и изучены приоритеты студентов высших учебных заведений при выборе физических нагрузок. В ходе исследования прослежена динамика спортивных вкусов студентов Донецкого национального медицинского университета им. Максима Горького в течение 2007-2010 учебных лет.

Ключевые слова: Обеспечение, содействие, предпочтение, популярность, выбор, активизация, динамика, организация, мотивация, учет, тенденция.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Головною метою фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів залишається підвищення фізичної культури молоді, що насамперед

передбачає їх залучення до активного способу життя. Наразі фахівці не мають сумнівів, що формування позитивної мотивації особи до занять спортом безпосередньо впливає на ефективність учбового процесу з дисципліни «Фізична культура» [8].

За даними літературних джерел, традиційна форма фізкультурних занять сприяє зниженню зацікавленості студентів до процесу фізичного виховання та призводить до формального відбування навчальних занять з цього предмету [7]. Вивчення дисертаційних досліджень, направлених на вирішення проблем, які назріли в галузі фізичного виховання у вищих учбових навчальних закладах показало, що організація фізичного виховання студентів на основі їх розподілу в групи за інтересом до виду спорту підвищує мотивацію до занять, впливає на систематичність їх відвідування і сприяє підвищенню фізичної підготовленості [6, 7]. Фахівці наголошують, що створення оптимальних умов організації процесу фізичного виховання у вузі передбачає підхід, заснований на свободі вибору видів рухової активності [8].

В ході вивчення, аналізу та систематизації науково-методичної і спеціальної літератури було встановлено, що при розподілі студентів за групами по виду спорту слід враховувати його популярність, визначену шляхом анкетного опитування, можливості й стан спортивних споруджень, які має в розпорядженні вищий навчальний заклад, а також наявність фахівців з видів спорту у викладацькому складі кафедри фізичного виховання [6]. При цьому фахівці загострюють увагу на тому, що одним з основних моментів при організації занять груп по видах спорту на вибір є визначення самих видів спорту, за якими можуть бути організовані заняття [6].

За оцінками окремих спеціалістів, в останні роки серед студентської молоді особливої популярності набули види оздоровчої гімнастики. Враховуючи уподобання студентської молоді, з метою покращення та корекції програми фізичного виховання, Н.Л. Боляк була розроблена авторська програма з використанням засобів аеробіки, шейпінгу, ритмічної гімнастики [2]. Найбільш популярними серед студентів Гуманітарного університету

«Запорізький інститут державного та муніципального управління» є заняття оздоровчими видами гімнастики (52,33%) та заняття у воді (34%) [4]. В свою чергу, студенти Полтавського університету споживчої кооперації України виявили бажання займатися футболом, фітнесом і пауерліфтингом [8]. Вивчивши спортивні уподобання студентів Києво-Могилянської академії, автори прийшли до висновку, що найперспективнішими видами спорту для першокурсників є плавання, шейпінг, теніс та баскетбол [5]. Розглядаючи у цьому ж навчальному закладі спортивні інтереси студентів та студенток окремо, фахівці встановили, що найпопулярнішими видами спорту серед студентів є футбол (36%), баскетбол (21%) та бойові мистецтва (18%), а серед студенток — шейпінг (32%), плавання (19%) та теніс (12%) [3]. Аналіз розподілу студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна по циклах фізичного виховання за 5 років дозволив виявити, що під час навчання в університеті 41,7% студентів вибрали для себе як засоби фізичного виховання ігрові види спорту (баскетбол, волейбол, бадмінтон, теніс), 12,9% — єдиноборства (боротьба самбо і самозахист, бокс і кік-боксінг, таеквон-до), а 45,4% — оздоровчий напрям фізичного виховання в циклі «Фітнес» (аеробіка, атлетизм, загальна фізична підготовка) [9].

Не оминули проблему виявлення рухових пріоритетів і фахівці, які працюють у галузі підготовки співробітників медичних закладів. Так, М.М. Бобирева пропонує використання комплексної методики із застосуванням елементів аеробіки, волейболу й хатха-йоги. З точки зору автора, найбільший інтерес студенти-медики виявляють до волейболу, що пояснюється тим, що для даного виду спорту характерні різноманітні по координації рухи, біг, стрибки, необхідні швидка реакція, гострота зору, точність, психічна стійкість, що має професійно-прикладне значення для лікаря [1].

Враховуючи, що побудова занять за вибором студентів сприяє підвищенню мотивації відвідування занять та сприяє усвідомленому вибору активного способу життя, на нашу думку, існує необхідність додаткового дослідження, направленою на вивчення динаміки фізкультурних уподобань

студентів-медиків, що розширить можливості організації фізкультурно-оздоровчої роботи у вищих медичних навчальних закладах.

Зв'язок роботи із важливими науковими програмами або практичними завданнями. Робота виконана згідно плану науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання ЛНУ ім. Т.Г.Шевченка по темі “Теорія і методика професійного навчання за спортивним напрямком у старшій школі безперервної освіти”; державний реєстр 0108V002431.

Мета, завдання роботи і методи. Метою дослідження було визначення динаміки популярності окремих видів спорту у студентів вищій навчальних закладів загалом та у студентів-медиків зокрема. В ході дослідження нами були використані такі методи дослідження як вивчення, аналіз, систематизація та узагальнення літературних джерел і публікацій Інтернет-видань, а також аналіз учбово-методичної документації.

Результати дослідження. В ході проведеного дослідження нами було вивчено популярність видів спорту серед студентів вищих медичних навчальних закладів.

З метою вивчення зміни уподобань студентів вищих медичних навчальних закладів при виборі виду спорту для занять з фізичної культури на протязі 2007 – 2010 навчальних років, нами були проаналізовано документацію стосовно кількості студентів у групах за обраним видом спорту (рис.1).

Результати проведеного дослідження показали, що найбільшою популярністю у студентів, які навчаються у вищих медичних навчальних закладах, користується баскетбол, причому помітна тенденція до зростання кількості студентів, які обирають цей вид спорту. Так, якщо у 2007-2008 навчальному році баскетбол обрало 20,43% студентів вищого медичного навчального закладу, у 2008-2009 — 21,37%, то у 2009-2010 — 25,9% від загальної кількості студентів, які за станом здоров'я віднесені до основних груп.

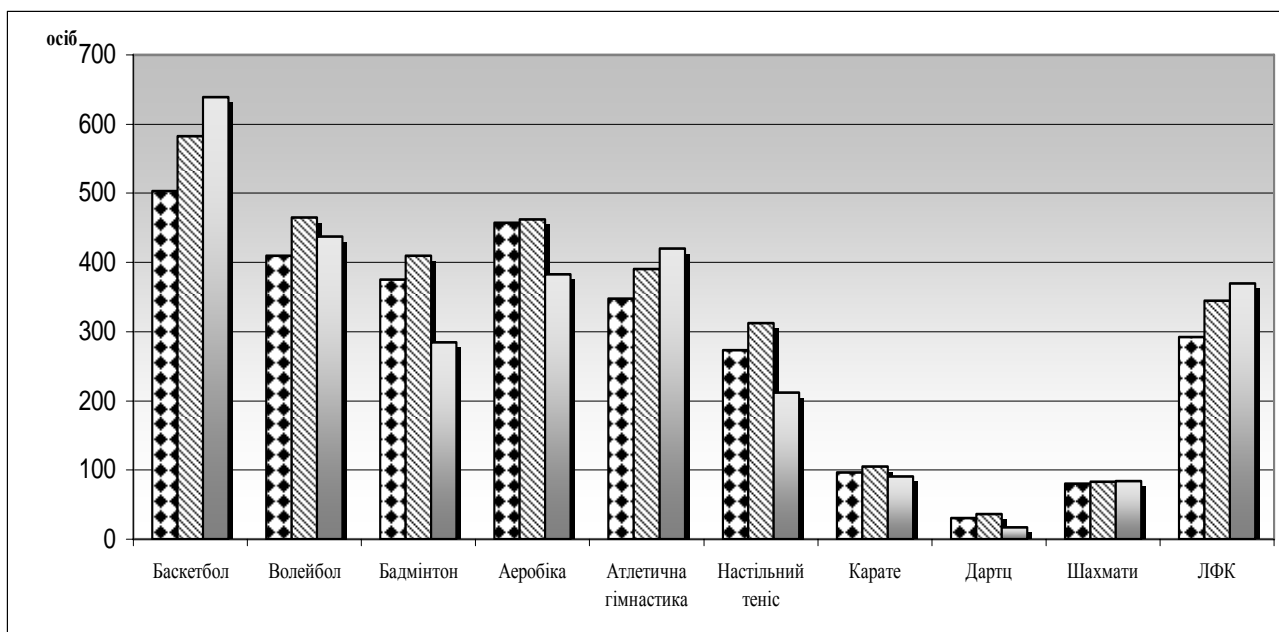

Рис. 1. Динаміка уподобань студентів-медиків при виборі виду спорту,

де

– 2007-2008 навчальний рік;

– 2008-2009 навчальний рік;

– 2009-2010 навчальний рік.

В результаті проведеного дослідження було встановлено, що існує тенденція зростання популярності атлетичної гімнастики: у 2007-2008 навчальному році атлетичну гімнастику обрало 14,13% студента, у 2008-2009 — 14,33%, а у 2009-2010 — 17,02%. Популярність карате на протязі останніх років залишається майже незмінною і коливається у межах 3-4%. Значно зменшилась кількість студентів в порівнянні з минулими роками, що прагнуть займатися бадмінтоном, аеробікою та настільним тенісом: на протязі 2007-2010 років кількість студентів-медиків, що обрали бадмінтон скоротилась майже на 4%, кількість студентів, що обрали аеробіку — більш як на 3%, а кількість студентів, що обрали настільний теніс — майже на 2,5%.

На жаль, слід підкреслити, що кількість студентів, які за станом здоров'я відвідують ЛФК та спеціальні групи, з року в рік зростає. Так, кількість

студентів, віднесених до групи ЛФК, за розглядуваний період зросла з 10,19% до 12,59% від загальної кількості студентів I – III курсів. Кількість студентів-медиків, що віднесені до спеціальних груп і обрали шахи або дартс, за останні роки зросла майже на 0,5%. Отримані результати підтверджують висновки фахівців про незадовільний стан здоров'я студентів-медиків, який має тенденцію до погіршення.

Висновки. В результаті проведеного дослідження ми прийшли до наступних висновків:

в організації фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами наразі існує низка істотних недоліків, серед яких слід зазначити низьку мотивацію студентів до занять;

на думку ряду фахівців, існуючі проблеми фізичного виховання студентської молоді можна подолати шляхом впровадження занять з фізичного виховання за вільним вибором спорту;

проведене вивчення рухових уподобань студентів-медиків показало, що найбільшою популярністю у студентів-медиків користується баскетбол, причому помітна тенденція до зростання кількості студентів, які обирають баскетбол. Значно зменшилась кількість студентів в порівнянні з минулими роками, що прагнуть займатися бадмінтоном, аеробікою та настільним тенісом;

слід підкреслити, що кількість студентів, які за станом здоров'я відвідують ЛФК та спеціальні групи, з року в рік зростає, що підтверджує висновки фахівців про незадовільний стан здоров'я студентів-медиків, який має тенденцію до погіршення.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. У подальшому дослідженні планується розробка експериментальної методики з фізичного виховання, направленої на корекцію та зміцнення стану здоров'я студентів вищих навчальних медичних закладів.

Література

1. **Бобырева М. М.** Совершенствование методики профессионально-прикладной физической подготовки студентов медицинских вузов : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры» / М. М. Бобырева. – Алматы, 2008. – 27 с.
2. **Боляк Н. Л.** Історія розвитку оздоровчої аеробіки / Н. Л. Боляк // Теорія та методика фізичного виховання. – 2006. – №5. – С . 36–38.
3. **Гордієнко Л. В.** Фізична підготовленість та спортивні уподобання студентів національного університету «Києво-Могилянська академія» / Л. В. Гордієнко, В. М. Горборуков, С. В. Збанацький – К. : КМ «Academia». – 2003. – С. 322-324. – (Наукові записки ; т. 22).
4. **Захаріна Є. А.** Формування мотивації до рухової активності у процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Є. А. Захаріна. – Київ, 2008. - 22 с.
5. **Зеленюк О. В.** Фізичне здоров'я, мотивації та потреби до занять фізичною культурою і спортом студентів національного університету «Києво-Могилянська академія» / О. В. Зеленюк, Г. В. Біловол. – К. : КМ «Academia». – 2002. – С. 401–404. – (Наукові записки ;т. 20).
6. **Коник Г. А.** Учебные занятия по видам спорта как средство формирования мотивации к здоровому образу жизни у студентов высших учебных заведений [Электронный ресурс] / [Г.А. Коник, В.А. Темченко, Т.Е. Усова]. Режим доступа к журн.: <http://lib.sportedu.ru/books/xxpi/2002N4/p41-45.htm>
7. **Малімон О. О.** Диференційований підхід у процесі фізичного виховання студентів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / О.О. Малімон. – Луцьк, 1999. – 19 с.

8. **Марченко О. Ю.** Відношення студентів, які займаються та не займаються спортом до занять фізичним вихованням / О.Ю. Марченко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми. – 2009. – №9. – С. 88-91.

9. **Темченко В. А.** Секционная форма организации физического воспитания студентов / В. А. Темченко, Р. Р. Сиренко // Физическое воспитание студентов. – 2010. – № 3. – С. 99-101.

Vlasov A. V.

Study of dynamics of sporting tastes of students of higher medical educational establishments

In the article on the basis of literary sources grounded, that the construction of employments on a physical culture taking into account the choice of students of types of motive activity is instrumental in development of positive motivation to employments by a physical culture and priorities of students of higher educational establishments are studied at the choice of the physical loadings. During research the dynamics of sporting tastes of students of the Donetsk national medical university is traced the name of Max Gorki during 2007-2010 educational years.

Key words: safety, health, medical student, model, formation, task, directions, resources, physical culture, advice, systems, criteria, evaluation.

Відомості про автора

Власов Григорій Володимирович – викладач кафедри фізичного виховання та здоров'я Донецького національного медичного університету ім. Максима Горького.